ČITATELJI! Prosimo, poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ZA NEKAJ VEČ KOT 2c na dan dobivate ... "GLAS NARODA" PO POŠTI NARAVNOST NA DOM (Izvzemši sobot, nedelj in praznikov

ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

No. 189. — Štev. 189. (Telephone: CHelsea 3-1242) NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 24, 1942 — ČETRTEK, 24. SEPTEMBRA, 1942 VOLUME L. — LETNIK L.

NEMCI VSTAVLJENI PRI STALINGRADU

RUSKO VRHOVNO POVELJSTVO JE DANES ZJUTRAJ NAZNANILO, DA JE STALINGRADSKA HRABRA GARNIZIJA V NOČNIH POULIČNIH BOJIH POBILA NAJMANJ 4000 NEMCEV IN RAZBILA 109 NEMŠKIH TANKOV. — V TEH BOJIH SO BRANITELJEM POMAGALE BOJNE LADJE NA VOLGI, KI SO OBRSTRELJEVALE NEMŠKE POSTOJANKE.

Polnočno poročilo naznanja, da je rdeča armada dosegla nekaj uspehov na severozapadnem kraju mesta; poglavitno pa je, da se Rusi na nobenem mestu niso umaknili.

Poročila s fronte pravijo, da Nemci vsak dan nad Stalingrad pošljejo najmanj 1000 strmoglavcev. — Ravno tako pošiljajo Nemci skupine po 100 tankov na stalingradske ulice, ker se hočejo mesta polastiti še pred koncem septembra. Toda ruski odpor je tako silovit, da je moglo rusko vrhovno poveljstvo naznaniti, da je bilo v enem samem dnevu, včeraj, razbitih 109 nemških tankov.

Ameriški poročevalec Ralph Parker poroča, da so Nemci nekega dne samo na enem kraju poslali v boj jato 2000 aeroplanov. Toda navzlic temu je ruska infanterija s pomočjo tankov in artilerije pregnala Nemce z neke važne višine.

V Stalingradu so Rusi zgradili barikade iz vreč peska, stolov, miz in iz vsega, kar je bilo mogoče dobiti iz hiš in kleti. Izza teh barikad so razbili v devetih nemških napadih 42 nemških tankov.

Na nekem neomenjenem kraju je bilo ubitih 2000 Nemcev, na drugem ravno toliko, bojne ladje na Volgi pa so s svojimi topovi uničile dva bataljona Nemcev in Rumuncev.

Newyorški list "Daily News" je na kratkovalni radio vjel iz Berlina poročilo, ki pravi, da nudijo Rusi v Stalingradu največji odpor, ki si ga j e kdaj izmislil človek. Poleg tega pa poročilo tudi priznava, da je dosedaj bitka za Stalingrad najlnujša in najkrvavejša v zadnjih 100 letih.

V zadnjih štirih dneh so Nemci pri Stalingradu izgubili najmanj 10,000 mož, kar je zelo veliko v primeri z malenkostnimi pridobitvami.

Pozna včerajšnja ruska poročila so naznanila, da so Rusi izgubili nekaj porušenih ulic, toda to izgubo so pretehtale pridobitve severozapadno in jugozapadno od Stalingrada.

Kot poroča "Rdeča zvezda", so Rusi vdarili jugozapadno od Stalingrada in so se polastli neke vasi, severozapano pa so se ponoči rezerve pripeljale na čolnih čez Volgo in so vdarile na nemško levo krilo in ga potisnile nazaj.

Rusi so tudi Nemcem iztrgali iz rok neko zelo važno cesto.

"Pravda", ki poroča, da Nemci napadajo s tisoče aeroplani, pravi, da so se ruski napadalni aeroplani pokazali, da so kos nemškim aeroplanom.

"Okolica Stalingrada je pokrita s tisočerimi trupli sovražnika in več sto razbitimi sovražnimi tanki, aeroplani, topovi in drugo opremo," pravi časnikarska agentura Tass.

"Navzlic temu, da sovražnik izgublja mnogo krvi, dovaža nove rezerve," pravi Tass.

Tudi na Kavkazu se bijejo zelo vroči boji in še posebno v okolici Novorosiska ob vznožju visokih gora, ki branijo Nemcem pot na jug.

Posebno hudi so boji v neki dolini, po kateri vodi cesta v Grozny. Nemci imajo v teh bojih strahovite izgube in popolnoma so bile razbite ena tančna divizija ter 370. in 111. infanterijska divizija.

Kardinal prepovedal katoliške obrede za fašiste padle na ruski fronti

Po poročilu sovjetskih listov je francoski kardinal Grelier, nadškof v Lyonsu, prepovedal katoliške pogrebne obrede za Francoise Sabiana, člana francoske protiboljševiške legije, ki je bil ubit na ruski fronti. Kardinal je naročil vsem duhovnikom svoje škofije, da ne smejo pokopati nobenega člana te legije s cerkvenimi obredi.

Dreiserja so pognali ven iz Kanade

Theodore Dreiser, znani ameriški pisatelj in radikalec je menda dejal v Kanadi, da raje vidi Nemce v Britaniji, kakor pa aristokratske napuhnjence, v slučaju, da bi bila premagana Rusija. Kanadska vlada ga je radi te izjave nemudoma proglasila za nezaželjenega gosta in je moral nazaj v Ameriko.

Požiganje v Sloveniji

Jugoslovanski Information Center v New Yorku poroča, da so dobili izvirne vesti o požiganju posamezních hiš in celih krajev v različnih predelih slovenskega ozemlja. — Danes prinašamo seznam požigov izvedenih s strani nemških oblasti v času do 28.4.1942.

Posavje:

Dne 26.9.1941. so zažgali vas Rašico, občina Šmartno pod Šmarno goro, okraj Ljubljana — okolica. Na Rašici je bilo 14 posestnikov. Zgorelo je vse: hiše in gospodarska poslopja.

Dne 12.1.1942. vas Dražgoše, občina Selce nad Škofjo Loko, okraj Škofja loka. Dražgoše so imele 80 hiš, zgorele so hiše in gospodarska poslopja.

Dne 16. ali 17. decembra 1941. v Nomenju, 5 hiš.

Dne 24.12.1941.: Ostrešnikova hiša.

V mesecu decembru neko hišo v okolici Škofje Loke.

V letu 1942. izletniške in planinske koče na pobočju Stola v Radovljiškem okraju in Storžča v Kranjskem okraju.

Nemci izdali poštne znamke ki označujejo Slovenijo za nemški kraj

New York Times je 20. septembra prinesel slike štirih znamk, katere so Nemci izdali odkar so si prilastili slovenske kraje in na katerih je upodobljen Bled, imenovan Veldes; dalje Triglav, kateremu imena niso spremenili; Maribor s svojim nemškim imenom Marburg je na tretji znamki in Ptuj, z nemškim imenom Pettau se vidi na četrti znamki.

Znamke so rabljene delno v propagandistične svrhe, kakor je razvidno iz napisa pod slikami, kateri označuje ilustrirane kraje, kot pripadajoče Tretjemu rajhu.

Kot piše La Rue Applegate v svoji rubriki o znamkah, mu je te znamke izročil jugoslovanski minister Franc Snoj, ki je dejal, da so bile vtihotapljene iz Slovenije.

Opisu znamk so pridodani nekateri važni fakti o slovenskem prebivalstvu v krajih, kjer so deželo zasedli Nemci.

Nemški kruh

Če je verjeti poročilom se nahajajo nemški peki v težki zagati, kajti moka ali zmes, iz katere morajo peči kruh, se noče prav strniti v krušno testo, radi česar so nekateri berlinski listi peke kritizirali, češ, da se kruh prime noža pri rezanju, kakor bi bil surov.

Naciji, ki znajo vsemu odpomoči z grožnjo, so pekom zagrozili s težkimi kaznimi ako kmalu ne iznajdejo načina, po katerem se bo moglo iznove mešanice moke napraviti spodoben nemški kruh, katerega ne bo treba kritizirati v listih.

SOVRAŽNO ČASOPISJE O BOJIH V ČRNI GORI IN HERCEGOVINI

Stefani javlja iz Rima: "Pehotna divizija Ferrara je pred kratkim izvšila proti upornikom v ozemlju Črne gore operacije čiščenja v velikem obsegu. Uporniške čete so se zbrale v dolini Pive; bile so izvrstno oborožene in odločene, da svoje postojanke, izgrajene na ugodnem terenu, žilavo branijo. Poveljnik divizije Ferrara je imel napasti četnike, ter jih pognati do hercegovinske meje. To nalogo je prevzel bataljon črnih srajc, oddelek udarnih čet, oddelek 47. polka pehote, oddelek oklopnih avtomobilov, 3 baterije in ženijski oddelek. Italijanske čete so začele z napadom na postojanke na Javorniku.

Bitke so trajale ves dan. Ponoči je sovražnik poskušal več protinapadov, ki so ostali brez uspeha. Naslednjega dne je italijanska kolona zasedla planino Vardi. Čete divizije Ferrara so zasledovale umikajočega se sovražnika do Gacka v Hercegovini, kjer so došle v stik z laškimi skupinami, ki operirajo na njihovi levici.

(To poluradno italijansko poročilo nam jasno pove, s kakšnimi težavami se bore Italijani in s kolikim junaštvom se bore uporni Jugoslovani. Proti tankom in topovom, posebno opremljenim udarnim četam in ženijskim oddelkom, se bore s puškami in strojnicami!) —JIC.

Velika nezadovoljnost se širi v Rumuniji

Pomanjkanje, trpljenje in nezadovoljstvo radi prisilnega bojevanja na strani Nemčije se širi po vsej Rumuniji in v rumunski armadi sami. Poročila pravijo, da so se na polotoku Kerču uprli rumunski vojaki planinske divizije in konjeniška enota; istočasno je veliko rumunskih vojakov pobegnilo k Rusom.

Premier Antonescu je radi tega takoj izdal odlok, da se vzpostavi v vseh vojujočih se četah sistem militarističnih komisarjev. Ti komisarji so nadzorovani po Nemcih, ki so imeli pred izdajanjem tozadevnega ukaza konferenco z Antonescom o problemu morale rumunske armade, ki proti svoji volji bije vojno za nacije, kateri vedo, da se širi v deželi protivojni in protinacijski sistem.

Kot posledica dogovora med Antonescom in nemškimi vojaškimi voditelji v Rumuniji. je bilo odstavljenih več visokih rumunskih častnikov, na katere je že dalj časa pazilo oko Gestapa, ki ima nastavljene v vseh rumunskih regimentih in glavnih vojaških stanih svoje posebne častnike-zaupnike.

Rumunski vojaki dobe pred napadi na sovražnika velike količine pijače, tako da gredo vedno pijani v boj. Kljub temu so militaristični komisarji često prsiljeni dati ukaz, da se namerijo na rumunske čete topovi in strojnice, ki naj v slučaju upora pokončajo vojake.

Miltaristični komisarji so politično zanesljivi študentje, izšolani v nemških univerzah in prežeti z nacijsko doktrino, ter transilvanski Saksonci in pa člani Hitlerjeve elitne garde. Poleg krute discipline dajejo ti komisarji četam tudi razna predavanja, ki predočujejo vojakom veliko povojno Rumunijo, kateri bo pripadel velik del Ukrajine in katera bo z zmagovito Nemčijo vred delila bogastvo bogatih oljnih polj v Baku ob Kaspiškem morju. Obenem zatrjujejo rumunskim vojakom, da bo po vojni posedoval slednji rumunski kmet svoj kos zemlje.

Premier Antonescu je izdal tudi dekret, po katerem morajo vsi visoki vladni uradniki služiti najmanj tri mesece v armadi in sicer na fronti. Tako je bil pritegnjen h konjeniškemu regimentu Mihai Antonescu, rumunski ministrski podpredsednik.

Kot po drugih deželah, Nemci tudi na Rumunskem pobirajo ves najboljši živež zase in pri tem niso izjema niti ribe, ki morajo biti vse prebrane, nakar se boljše odpošlje v Nemčijo, slabši produkt pa ostane za Rumunske potrebe.

ZA OBNOVLJENJE ŽIVINOREJE V EVROPI PO VOJNI

John D. Reilly, prekupčevalni magnat goveje živine, eksperimentira na svoji farmi v New Jersey z rejo posebne vrste pasme krav, katere naj bi se po vojni poslalo v evropske kraje, koder so Nemci poklali in pobrali skoro vso živino, da so zalagali z mesom vojaštvo in civilno prebivalstvo v Nemčiji.

Pasma, ki jo skuša vzgojiti Reillp, bo tipično ameriško govedo, križano deloma z norveško pasmo imenovano Telemark. Reilly je bil dve leti v Evropi baš pred izbruhom te vojne in je študiral razne plemenske pasme goveje živine, ter je zaključil, da je pasmo Telemark najpripravnejša za križanje z govedom ameriških dežel.

Imenovano živinsko pleme je že zelo staro, ker je bilo v norveških krajih rejeno že stoletja. Vkljub naravni trdnosti in žilavosti pa je mogoče, da bo ta plemenska vrsta goveda tekom te vojne skoro docela uničena, ker Nemci pobirajo ljudem vso živino, ki je zdrava in mlada. Iz tega razloga bo ameriška pasma, ki se bo razvila iz sedanjih poiskusov zelo prav prišla posebno za severne kraje, kjer se more prilagoditi le trdno goveje pleme.

Kravice te nove plemenske vrste so majhne, kratkih nog in svetlorjave barve in vzdolž po hrbtu imajo belo črto. Izvirajo iz kraja Telemark, ki je hribovit in kjer se temperatura vedno spreminja. Iz ekonomskega vidika so te kravice dobičkanosne, ker malo jedo in dajejo precej mleka, ki je bogato in iz katerega se lahko dela dobro surovo maslo.

POKOL V SLOVENIJI

TRI TISOČ SLOVENCEV POMORJENIH

58 NADALJNIH VASI POŽGANIH

Iz Londona je prišlo poročilo, da je bilo v zadnjih tednih pobitih več kot tri tisoč Slovencev in razrušenih ter požganih 58 vasi v znak maščevanja zaradi naraščajoče sabotaže in razstreljevanja železniških prog in mostov.

Dinamitiranje prog ovira transportacijo živil in vojnega materijala iz centralne in južno-zapadne Evrope.

Okrog 165,000 Slovencev, pravi poročilo, je bilo deportiranih v Nemčijo in 700,000 v Italijo.

Rusi spuščajo nemške mrliče na nemška tla s padali

Overseas News Agency poroča, da Rusi z letali vračajo nekatere Nemce Nemčiji — toda ti Nemci so mrtvi.

Rusi namreč zberejo med nemškimi mrtvimi vojaki take, ki se jim zde najprimernejši in jih opremijo z imenskim listkom ter z besedami: "To čaka vse, ki prekoračijo rusko mejo."

To poročilo pojasni madžarsko vest, da so pristali na Madžarskem ruski parašutniki — vest je bila takoj potlačena, ker so najbrž kaj hitro odkrili, da so bili spuščeni na domača tla mrliči iz ruske fronte.

Groza na Poljskem potrjena po italijan. bolničarkah

Poročilo iz Londona pravi, da so izjavile italijanske bolničarke, ki so se z drugimi civilisti vred vračale z vzhodne fronte, da je vse, kar so slišale o strahotah na Poljskem ničevo v primeri s tem, kar so videle z lastnimi očmi. Istotako so se izražali civilisti, ki so izražali grozo nad nemško brutalnostjo in krvolitjem na Poljskem. Poročilo je bilo dano iz poljskih virov.

POZORIŠČE BOJEV NA PACIFIKU

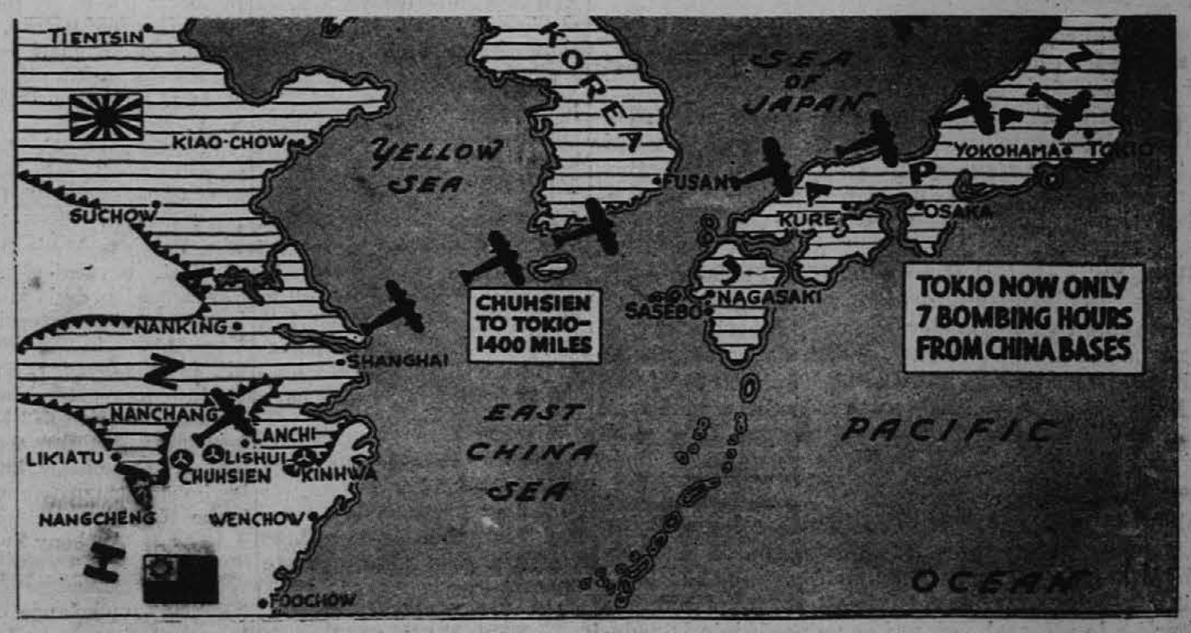

Gorenji zemljevid kaže, kako bi mogli zavezniški aeroplani z letališč v provincah Čusien in Lišul, ki jih je zavzela kitajska armada, primeroma na majhno razdaljo bombardirati Tokio. S teh letališča rabi bombnik 7 ur do Tokio,

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly $6. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.—; za pol leta $3.—; za četrt leta $1.50.. — Za New York za celo leto $7.—; za pol leta $3.50. Za inozemstvo za celo leto $7.—; za pol leta $3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—1242

(Naslednji članke je 21. septembra priobčil list "Enakopravnost" v Cleveland, O. In ker je zelo važen, ga v naslednjem dobesedno navajamo. — Opomba urednika.)

JUGOSLOVANSKI PREDSTAVNIKI V WASHINGTONU

Elmer Davis, načelnik vojnega informacijskega urada, je pozval za dne 18. septembra v Washington nekatere reprezentante jugoslovanskih organizacij, ker so gotovi jugoslovanski (predvsem srbski) krogi začeli netiti prepir in spor med ameriškimi Srbi, Hrvati in Slovenci.

Od Srbov so prišli na ta sestanek sledeči: Sam Vrlinić, BrankoPekić, Louis Kristofer, Mladen Trbuhović, Rev. John Krainovich, Mike Marinković in Zorko Puncić.

Od Hrvatov so bili zastopani sledeči: John Butković, Wm. Boyd-Boić, Tony Minerich, Math Oreskovich, Rev. Hranilović in A. L. Zivić.

Slovence pa so zastopali: John Lokar, ki je prispel kot reprezentant župana Lausche-ta, Janko N. Rogelj, Vincent Cainkar, Joseph Zalar in John Gornik, Jr.

Kakor nam poroča Mr. John Lokar, se je vršila seja v poslopju vojnega departmenta ter je trajala od treh popoldne pa do sedmih zvečer, torej polne štiri ure. Elmer Davis je izjavil, da gleda ameriška vlada z veliko nevoljo na neslogo med Amerikanci jugoslovanskega porekla, nakar je predstavil Hon. Adolpha Berleja, pomožnega državnega tajnika in pomočnika državnega tajnika Cordella Hulla.

Pomožni državni tajnik je izjavil, da stremi politika ameriške vlade za tem, da se vzdrže na višku vojna prizadevanja vsega naroda ter da se preneha z vsakimi medsebojnimi boji. **Zlasti je dolžnost jugoslovanskega časopisja, da deluje za čim tesnejši sporazum med Jugoslovani v Ameriki, kajti ameriška vlada ne priznava nobenih Srbov, Hrvatov in Slovencev kot kakih posebnih narodov, temveč priznava samo kraljevino Jugoslavije kot državno celoto.** Zato je pomožni tajnik Berle silno kritiziral nekatero jugosloansko časopisje, **ki trdi, da se je general Mihajlović prodal fašistom.**

"General Mihajlović se hrabro bori in ni upravičen do napadov iz zaledja bojnih črt," je rekel pomožni državni tajnik. "On je mož, ki zasluži, da mu damo vso vojno pomoč, da iztira naciste in fašiste iz Jugoslavije," je rekel pomožni državni tajnik odločno, ki ni prikrival dejstva, da so take verzije vladi skrajno neljube in da bo našla, ako bi bilo potrebno, sredstva, da se jih zatre.

Mr. Elmer Davis je izjavil, da deluje on za jugoslovansko edinstvo že od leta 1914. Mr. Lokar nam sporoča, da ni še naletel na moža, bilo Srba, Hrvata ali Slovenca, ki bi tako temeljito poznal položaj v Evropi in Jugoslaviji kakor ga pozna Mr. Davis. Oba, pomožni državni tajnik in Elmer Davis sta predvsem naglašala dejstvo: — **Naša dolžnost je, da se pobrigamo za izvojevanje te vojne, ne pa vmešavanje v jugoslovansko politiko! Zato nima nihče pravice, diktirati jugoslovanski vladi, kakšna naj bo po vojni Jugoslavija. To pravico ima in bo imelo samo jugoslovansko ljudstvo in jugoslovanski borci, ki se bore za svobodo svoje domovine in za izčiranje nacifašizma iz dežele.**

John Lokar je ugotavljal, da med ameriškimi Slovenci ni tozadevnih sporov. Rev. Hranilović je trpko kritiziral politiko srbskega dnevnika Srbobrana, ki propagira Veliko Srbijo ter razdružuje jugoslovanski narod; vladi so te mahinacije dobro znane, prav tako tozadevno pisanje "Srbobrana." Pekić je trdil svoje, češ, da je Butković odgovoren za sedanjo neslogo in nesporazum. Vlada ima fotografirane kopije "Srbobrana", iz katerih je razvidno, da je omenjeni list pisal, da je tu slabše kot pod Hitlerjem in nazival Hrvate "pse."—**Vlada bo apelirala na vse jugoslovanske urednike, naj delujejo za slogo in za čim večje vojno prizadevanje vseh Amerikancev, če pa to ne bo nič zaleglo, se zna zgoditi, da bo stopila na prste jugoslovanskemu in morda tudi ostalemu tujejezičnemu časopisju, ki se bo imelo za to zahvaliti v prvi vrsti onim, ki so zanetili med Jugoslovani ta spor.** Kdo so tisti, oziroma kateri so tisti časopisi, je znano in ni glede tega nobene tajnosti.

John Lokar je nato predložil in prebral resolucijo, o kateri se je pomožni državni tajnik izrazil, da je izborna. Srbi Pekić, Kristofer in Trbuhović pa so napadli Lokarja in njegovo resolucijo ter izjavili, da je ne podpišejo. Lokar jih je ožigosal, češ, naj se ne norčujejo iz zadeve in naj ne tirajo stvari predaleč. Srečni naj se smatrajo, da so v Ameriki, kajti edino v tej deželi je mogoče, da jih je pozvala vlada na sestanek in razgovor, da se najde skupni sporazum. Ali bi bilo tudi v drugih deželah to mogoče?

Nato se je obrnil Lokar na pomožnega državnega tajnika ter mu dejal: "Gospod pomožni državni tajnik, mi Slovenci smo navečani večnega poslušanja raznih jugoslovanskih ambasadorjev in njim podobnih ljudi, ki prihajajo neprestano med nas ter nas uče, kako naj vodimo svoje posle in zadeve. Prej kot bo vaš department spoznal, da bo za celokupnost bolje, če ostanejo tam, kamor spadajo, tem bolje bo. Poleg tega bi bil tudi čas, da se nastavi v vojnem departmentu ljudi, ki poznajo naše razmere, to je—Jugoslovane. Jaz lahko naštejem pet ali šest slučajev, ko so prišli k nam na županski urad uradniki vojnega departmenta po razne informacije, toda niti eden izmed njih ni bil Slovenec, Srb ali Hrvat, in nikomer izmed njih niso bile niti najmanj znane naše zadeve."

Mr. Josip Zalar je vprašal pomožnega državnega tajnika, če ima vojni department tudi o nas Slovencih kakšne pritožbe, nakar je državni pomožni tajnik odgovoril, da niti najmanjših in da Slovenci 100-procentno sodelujejo v sedanjem vojnem prizadevanju Amerike.

Iz slovenskih naselbin

SLOVENSKI VOJAK NA DOPUSTU

Sargeant Anton Gaverl, sin Mr. in Mrs. John Zaverl, je bil dospel na dopust za en teden, iz Yakima, Wash. Nemalo so bili vsi njegovi prijatelji veselo iznenadeni, da je dospel Anton na dopust. Da dajo nekoliko duška temu veselju, sta Mr. Jos. Zupančič in Mr. V. Markovič aranžirala veselico za srečen povratek na njegovo službo. Anton Zaverl je bil večletni natakar v prostorih Mr. Louis Garni in vsled njemu prirojene uljudnosti je znal pridobiti veliko odjemalcev ozi roma obiskovalcev teh prostorov. Mr. L. Garni zna to s hvaležnostjo oceniti in je to tudi dejansko pokazal ter je dal navodilo prej imenovanim rojakom, da naj povabijo vse prijatelje v njegove prostore v soboto zvečer 12. sept. Vso pijačo in koštrunovo pečenko je Mr. Garni serviral prosto, Mr. Fr. Pucel je pa nategoval svojo harmoniko, da je dajala od sebe poskočne akorde, namreč tiste domače melodije, na katere se mladi pari najbolj razumejo.

Take prilike, da bi se zastonj serviralo, so bolj redke, zato je pa razumljivo, da je včasih kar tesno postalo, ko so hoteli vsi naenkrat plesati. Kar je bilo nas starih, smo se bolj omejja držali, le tu pa tam se je kateri malo pretegnil, da si je ogrel ude.

Anton Zaverl je bil ob tej priliki zelo hvaležen za tako veselo p rireditev, ravno tako tudi njegovi stariši so bili zelo vzradoščeni na taki prireditvi na čast njihovega sina. Bila je to v resnici lepa zabava, ki bo ostala vsem udeležencem v spominu. Zgodaj v nedeljo je Mr. Garni s svojim odpeljal Toneta v Duluth, kjer je vstopil na vlak, da ga je zavozil zopet v Yakimo, Wash., kjer služi svoji domovini.

F. J. Peshel,
Ely, Minn.

ROJAK UTONIL.

V soboto, dne 12. septembra je v tukajšnjem potoku utonil rojak Louis Krey. Pokojni je bil rojen pred 50 leti v Škofji Loki na Gorenjskem Bil je samski in zaposlen v tukajšnji strojarni.

V soboto dne 12. sept. smo imeli v Slov. domu dobro obiskano plesno veselico, in dasi je kaj rad zahajal v Slovenski dom, ga ta večer ni bilo na spregled, pač pa so ga nekateri videli ob kaki 10. uri zvečer hoditi na ulici. Ko je pa v nedeljo zjutraj neki delavec čistil grablje pred mlinom, je tam dobil njegovo truplo. Mlin in New York State Electric in Gas Co. je dokaj na samotnem kraju in kako je zašel tja, je nemogoče dognati. Pokojni je spadal k društvu Zarja Svobode št. 325 SNPJ, katero mu je preskrbelo dostojen pogreb, ki se je vršil v torek dne 15. sept. ob 2. uri popoldne iz Slov. doma na Pine Hill pokopališče. Pokojni zapušča tukaj sestro Mrs. Lovrenc Bečan, katera sta zvesta naročnika "Glasa Naroda" in nekaj sorodnikov. Naj počiva v miru!

K. Strnisha,
Gowanda, N. Y.

VILE ROJENICE.

Spet so se pojavile vile rojenice v naši naselbini in sicer pri družini Mr. in Mrs. Novak pretečeni teden, ter pustile za spomin krepko hčerko, prvorojenko. Mlada mati je hčerka znanih slovenskih starišev Mr. in Mrs. Krizelj v Ridgewood, N. Y.

Pretečeno nedeljo dne 20. t. m. pa so se vile rojenice zglasile v Richmond Hill, L. I. ter pustile so pri družini Mr. in Mrs. Ralph in Millie Bolan tudi hčerko prvorojenko. Srečna mlada mati prihaja iz ugledne in spoštovane slovenske družine Antona in Tončke Kosirnik iz Richmond Hilla, ktera imata moderno trgovino z mešanim blagom na 683 Knickerbocker Ave., Ridgewood, N. Y.

Mladim zakoncem, kakor njihovim staršem na tem mestu iskrene čestitke.

Anthony Svet.

☞ Ni vprašanje koliko boste dali, samo dajte po svoji moči.

WILLKIE PRI STALINU

Posebni odposlanec predsednika Rosevelta Wendell L. Willkie je bil včeraj dve uri v razgovoru z Josipom Stalinom in vnanjim komisarjem Vjačeslavom M. Molotovom.

Dopoldne je Willkie obiskal več velikih tovarn, kjer je z mnogimi ruskimi delavci govoril o vojni. Med delavci ni našel niti enega, ki ne bi imel kakega sorodnika na fronti.

Sovjetska vlada je Willkieju dovolila, da se sme prosto gibati po Rusiji in da sme iti kamor hoče s svojim tolmačem.

Iz Moskve bo Willkie odpotoval na Kitajsko, kjer so zanj v pripravi že veliki sprejemi.

Kitajci so že zanj določili uradno kitajsko ime "Ivierči", kar pomeni "mogočna podlaga". In tekom njegovega obiska ga bodo Kitajci tako nazivali.

STANOVANJA

po 2, 3 ali 4 sobe se dajo v najem. Vse prenovljeno; znižana najemnina, en mesec prosto stanovanje.

418 WEST 46th STREET
NEW YORK CITY
9—22, 24, 25

JERRY KOPRIVŠEK in njegov orkester na ploščah
Tamburica Polka
Na planincah—valček Štev. M 575
in DUQUESNE UNIVERSITY TAMBURICA — Štv. M 571
Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH Inc. 463 West 42nd Street, New York

KONVOJ DOSPEL V RUSLJO

Angleška admiraliteta je sporočila, da je večina velikega konvoja, ki je na ameriških in angleških parnikih peljal veliko množino vojnega materjala, navzlic nemškim bombam in torpedom in navzlic vedenvni bitki z nemškimi aeroplani in podmornicami dospel v ruska pristanišča.

Angleška admiraliteta priznava, da je bilo nekaj parnikov izgubljenih, toda odločno zanika nemško zatrdilo, da je bilo izmed 45 parnikov potopljenih 38 parnikov. Admiraliteta pravi, da je tozadevno nemško zatrdilo mnogo bolj pretiravano, kot pa so bila prejšnja slična zatrdila.

V nedeljo so tudi Nemci glasno vpili, da je bilo potopljenih ali poškodovanih 6 bojnih ladij, ki so spremljale konvoj, admiraliteta pa pravi, da ni bila izgubljena niti ena bojna ladja.

SVARILO ZA FRANCOSKE PREBIVALCE

Londonska radio postaja je v svoji odaji, ki je bila namenjena Franciji, prebivalce v pomorskih pokrajinah opozorila, da se pripravlja ofenziva Združenih narodov.

"Tekom zadnjih šest mesecev smo pogosto opozarjali in dajali priporočila francoskim prebivalcem v zasedenih pokrajinah," pravi postaja.

"Vsa ta svarila so imela isti namen: kolikor je človeško mogoče, preprečiti nepotrebno prelivanje francoske krvi."

Postaja dalje pravi, da nikdo ne bo naprej opozorjen, kdaj in kje bo prišel napad.

"Kadar pa pride čas, da je treba pozvati na sodelovanje francoski narod v celoti, tedaj bomo držali svojo obljubo in vas bomo obvestili," skončuje postaja.

Ameriški letalci zaposljeni na Kitajskem

Generalni poročnik Stillwell, poveljnik ameriških sil na Kitajskem, je naznanil včeraj, da so ameriški letalci na Kitajskem tekom meseca julija in avgusta uničili 58 japonskih letal, ter bombardirali 23 sovražnih postojank v zasedeni Kitajski, Burmi in v Indo-Kini. Ti napadi igrajo važno vlogo v Chiang Kai-shekovi protiofenzivi, katera je dosedaj takorekoč pometla vse pridobitve, ki so jih izvojevali Japonci tekom njih kampanje zadnjo pomlad.

Kitajske čete požigajo in uničujejo vse okraje v Fukien provinci, kjer obstaja nevarnost invazije.

Naciji aretirali 5 tisoč Parižanov

Po poročilu iz Londona so naciji preteklo nedeljo aretirali v Parizu nadaljnih 5000 oseb iz strahu pred revolto. Poročilo pravi, da je bilo kmalu po masnih aretacijah vrženih par ročnih granat, ki so ubile dva člana nacijske SS garde. Zatem so se aretacije nadaljevale v znak maščevanja. Nemiri pa kljub temu niso odnehali in se večajo spričo novega odloka Lavala, da se pošlje delavce in čelavke prisilno v Nemčijo, kadarkoli bo to zahtevala vlada po naročilu nemških oblasti.

Brazilci gledajo na Dakar s skrbjo

Poročilo iz Rio de Janeiro pravi, da se Brazilci vprašujejo, kdaj bodo zavezniki vzeli Dakar. To vprašanje se pojavlja v Braziliji radi tega, ker se smatra, da bi lahko Nemci porabili ta vichyski pristan Zapadne Afriki za napad na Brazilijo.

Svarilo v tem smislu je bilo podano po zunanjem ministru Oswaldu Aranhu pred par dnevi in v tem je bilo namignjeno, da Braziljci pričakujejo bodisi nemško bombardiranje ali pa poskušanje spuščanja čet potom padal. Minister je dejal, da podaje s tem povprečno mnenje ljudi v Braziliji.

Pomorske poti, pravijo v Rio de Janeiro, ne bodo varne v južnem delu Atlantika, ako bo Dakar dan na razpolago Nemčiji, ki bo lahko tamkaj napravila svojo pomorsko bazo. Vichyska Francija Nemčiji lahko stori tako uslugo.

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Kravna

Kontrabant

. . . Nadaljevanje.

Pravijo, da ni ravno praktično pohati zajca dokler je še v grmu — tako skušnjo smo dobile tudi me kmalu potem, ko smo bile že napravile v mislih in besedah vse načrte za naš obisk bele Ljubljane, kjer smo upale dobro in srečno prodati naše blago, ter kupiti tobaka, katerega bi prinesle domov in s tem napravile zopet nekaj dobička.

Načrte sta nam pokvarila dva laška karabinjerja, ki sta se prikazala izza cestnega ovinka baš v trenotku, ko smo tri, ki smo bile malo hitrejših nog, prekoračile cesto in zavile v z drevjem obraščeno dolinico. Bil je sicer že mrak, a brljava Laha sta nas menda bolj ovohala, kot opazila z očmi. V hipu, ko sta videla, da imata opravka s kontrabantkami, se je razlegel v večerno tišino glas rezke piščalke in me smo se seveda morale ustaviti. Oni dve, ki sta bili malo zaostali, sta s tem dobili namig, da je nekaj narobe pri prednjih stražah in sta se potuhnili v grmovju, ter oddaleč opazovali, kaj bo z nami.

Medtem, ko sta karabinjerja šla proti nam, ki smo stale ob robu ozke dolinice, je vsaka izmed nas mislila kako bi se izmuznila iz te neljube zagate, kajti iz izkušenj drugih smo vedele, da karabinjerji navadno zasežejo kontrabantom blago, njih same pa pošljejo v zapor v Trst, kjer se vrše potem sodbe in nalagajo težke globe. Mene je zadeva globe posebno skrbela, ko blago v resnici niti moje ni bilo, zato sem menda mislila dvakrat hitreje in preudarneje, nego moji tovarišici, ki sta bili obe šaljivki prve vrste, a nista pa znali nič govoriti po laško. Jaz pa sem se bila hitro naučila nekaj italijanščine, ko je prišla okupacija in to mi je ta večer presneto prav prišlo.

Karabinjerja nista bila ravno surova fanta, to pa menda zato, ker sta videla pred seboj tri mlada dekleta, od katerih ni bila nobena ravno grda, da se tako izrazim. Vse tri smo se smejale in ju skušale vleči za nos, da bi nas izpustila in tej ideji sta se končno celo sama pridružila—pod pogojem, katerega pa me seveda nismo mogle sprejeti. Ko sta uvidela, da z njunim predlogom ne bo nič, sta se zresnila in nam ukazala marširati proti stražnici, ki se je nahajala v kakih 20 minut oddaljeni vasici. Stvar je zgledala resna in jaz sem tuhtala in napenjala svoje možgane, ter zbirala skupaj vso zakladnico laških besed in stavkov, ki sem jih znala rabiti.

Moji tovarišici sta se zabavali in brili norce iz "zaljubljenih" karabinjerjev, kajti fanta sta se ustavila pri vsakem kantonu in nam dala razumeti, da je stražnica že presneto blizu, zato naj si kar dobro premislimo njune predloge. Oni dve pa seveda vsakikrat v smeh. Tožile so tudi, da so nahrbtniki težki in vljudna naša stražnika sta jih jima odvzela ter jih nosila sama.

Pri vsem tem so vsi štirje skoro pozabili name, ki sem hodila za njimi in tuhtala svoje. Prišli smo že do vaškega korita in iz stražnice in vaške gostilnice so se vsipali žarki luči in se je slišalo italjansko govorjenje in petje. Karabinjerja sta nam dala na razpolago pet minut časa in tedaj sem se oglasila jaz rekoč, da želim, da gremo v stražnico takoj in brez vsakega odloga, kajti povedati hočem tamkaj kako sta bila pri volji nas spustiti, ako bi hotele ustreči njihovi želji.

Nič ne vem, ali sta bila tako zabita, ali tako zaljubljena, da nista pomislila, da bi načelnik straže sploh ne verjel kontrabantkam, kajti oba ste se spogledala in naglo nekaj govorila v dialektu, ki ga sploh nisem razumela in potem sta nam namignila, naj gremo za njima. V naše začudenje sta nas vodila ven iz vasi in ko ni bilo več videti luči za nami, sta se ustavila in nam pokazala najbližjo stezo, po kateri da bodemo kmalu dosegle mejo. Me smo se seveda hitro spustile po hribu navzdol, boječ se, da se ne bi premislila, kar pa se ni zgodilo, zakaj, ko smo prišle v dolino, smo se ozrle nazaj in ni bilo ne duha ne sluha za našimi karabinjerskimi spremljevalci.

. . . Konec jutri.

KUHARSKA KNJIGA:
Recipes of All Nations
(V angleškem jeziku)
RECEPTI VSEH NARODOV
Stane samo $2.00

☞ Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani ☜

Recepti so napisani v angleškem jeziku; poneko pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi.

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street : : New York, N. Y.

Dopisov brez podpisa in osebnosti ne priobčujemo. Dopisi za četrtkove številke naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisi so nam vedno dobrodošli, kar zanimalo vse naše čitatelje in se z njimi naši rojaki širokoč med seboj pogovarjalo.

ZA RUSKO ZDRAVNIŠKO POMOČ

Tukajšnja slovenska sekcija za rusko zdravniško pomoč hrabri rdeči armadi, je razposlala okrožnico na vse tukajšnje in v bližini živeče Slovence, vsaj v kolikor so nam bili naslovi na razpolago..

Tisti, ki želijo zmago naše dežele in zaveznikov, in oni ki se zavedajo da ako podleže mogočna slovanska država Rusija, tedaj je zapečatena usoda vsega Slovanstva v večno fašistično sužnjost, so se tej okrožnici po moči odzvali. Veliko jih je že prej darovalo, nekateri pa gotovo še bodo ob priliki.

Med tukajšnjimi devetimi podpornimi društvi se jih je sedem odzvalo za to prepotrebno delo usmiljenja. Torej lepa večina.

Danes se vrši največja bitka v zgodovini sveta, bitka na življenje in smrt ali zmaga brutalna fašistična sužnjost, ali pa svoboda in pravična demokracija. Vse to je pa danes največ odvisno od sovjetske rdeče armade, ako vzdrži te strašansko ogromne napade fašističnega sveta. Danes kot poročila govore, pade dnevno nad šest tisoč slovanskih fantov, ki rabijo humanitarne pomoči, to je zdravil. Jaz za svojo osebo si ne morem predstavljati, da mi ki tukaj živimo lepo v miru in brez strahu, in tam na bojnem polju pa pade stotine mladeničev — ravno tako za nas, kot za svojo zemljo, da bi mogel biti še kdo, da bi bil toliko brezbrižen, da bi vsaj nekoliko ne žrtvoval za ta humanitarna dela. Z drugo besedo: umirajte za demokracijo, vi junaki, jaz jo bodem vžival. Danes ni več sredinje poti. Kdor je ameriški patriot, je tudi prijatelj vseh naših zaveznic enako. Ali smo za zmago zaveznikov, ali pa za fašizem. .

Tukajšnji urednik lista "Beacon Journal' je v svojem članku zapisal sledeče: "At this time an enemy of the United nationals is a friend of Nazism ,and a supporter of the Nazis can be granted no more sympathy than would be extended to the Nazis themselves."

To naj bode v svarilo tistemu mladeniču, ki kaže svoj patriotizem s tem, da se postavi pred ljudi in jim kar ukaže, češ: "Tukaj se ne bode o Rusiji nič govorilo." Ta njihov patriotizem se pa zelo zrcali v tem, da se skriva za "deferment," med tem ko njihovi tovariši prostovoljno in pod poklicom že davno služijo Stricu Samu. In ko mu kaka stara ženica pove, da je še mlečen in da ne razumeva položaja, se pa z vso hrabrostjo skrije v ozadje.

Četrti izkaz tukajšnje sekcije za rusko medikalno pomoč izkazuje sledeče darovalce:

Po $5.00: Dr. Majnik, št. 28. SDZ; Družina Praznik, Akron, O.; Mr. in Mrs. Viktor Volk, iz Johnstown, Pa. nam je poslal rojak Frank Pavlovich $7.00 in sicer, Fr. Pavlovich $3.00, John Platnar in John Kobal, vsaki po $2.00. Tukaj Mr. Fr. Drobnič $3.00. — Po $2.00: Valentin Hiti, Mr. in Mrs. John Krashovetc in Anton Troha Sr., po eden dolar; Joseph Petelin, iz Akron, O., Edward Bomback iz Bayonne, N. J., John Ujcic 16th St., Andrew Zalar iz Pierce, W. Va., in Anton Troha Jr. tukaj.

Naša knjiga tudi izkazuje, da je tukajšnje društvo Triglav št. 48. SNPJ darovalo v ta namen $5.00 še pred 15. julijem, kar je bilo pomotoma izpuščeno iz poročila št. 2. Prizadeto društvo naj nam to pomoto blagohotno oprosti. Tajniku se pa zahvaljujemo za to opozorilo. .

Vse dosedanje darove in dohodke smo odposlali na pristojno mesto, ker se zavedamo da denar ležeč v žepu ali na banki ne pomaga do zmage zaveniških velesil nad fašizmom.

Naša nameravana kvota je tisoč dolarjev. kar ni veliko, ako bi se vsi zavedali naše narodne in humanitarne dolžnosti. Do sedaj smo pa odposlali $520.00, torej nad polovico. Pomagajmo zopet ob priliki. Ranjeni borilelji rabijo medikalno pomoč vsak dan, in vsak dan več.

Odbor slovenske sekcije R. W. R. se tem potom vsem darovalcem najtopleje zahvaljujuje za njihovo zavednost in požrtvovalnost.

Andrew A. Bomback
tajnik.
Barberton, O.

ROJAKINJA NA OPERACIJI

Imam poročati, da se nahaja v bolniški postelji moja sestrična Mrs. Mary Zalaznik, žena Pavla Zalaznika. ki je dobro znan v New Yorku in okolici. Prestala je težko operacijo. Poročal bi bil še poprej, da se nahaja v bolnišnici, ali radi kočljive operacije sem malo počakal z novico, kar se je bilo bati, kaj hujšega, ker ona ni več v dekliških letih. Sedaj se že nahaja v domači oskrbi. Želimo ji skorajšnjega okrevanja.

Nadalje poročam, da se nahaja moja sestra Mrs. Fanny Križel pri nas na oddihu. Vsi jo menda poznajo, vse Slovenke v Brooklynu, kot izvrstno šiviljo.

S pozdravom,
P. Rode
Worcester, N. Y.

PABERKI

Učinek. — Preteklo soboto sem zopet obiskal prijatelja F. Verbiča v No. Arlington, N. J. Ko sem bil preteklo pomlad pri njem, sem videl v kokošnjaku kak ducat lepih kokoši, katerih navzočnost je povzdignila življenje okoli njegove prijazne hiše. Poleg tega se Frank tudi ukvarja z pasjerejo posebne lovske pasme, na katero polaga posebno važnost.

Ker sem prijatelj živali, sem šel najprvo v pasji in kokošji hlev, da se malo pozabavam z živaljo. Vidim pa, da je oddelek za kokoši prazen, in ko ga vprašam, kaj se je pripetilo s kokoši, mi odvrne: "Njih glasu nisem mogel nič več prenašati in za to sem vse podavil."

Saj je vendar lepo in prijetno, ako petelinček zapoje, ali pa kokoška zakokodajska, mu odgovorim. — "Je že res," mi odvrne, "povedati ti pa moram da mi je zmanjkalo kokošje krme, in ko sem jim parkrat dal pasjo hrano, so vse začele lajati."

— — —

Oba sta enaka. — V predzadnji četrtkovi izdaji "Glas Naroda" se neki J. K. obdrega ob mene, češ, da sem proti delavcem "komunistom" in proti dobremu ruskemu narodu. Svoje domišljivo kljuko je nameril ravno tako na mene, kakor tisti Ukrajinec jekleno. In to samo za to, ker sem nepremišljenemu rojaku rekel, da govori prav komunistično, ko se je izrazil, da tudi predsednik Roosevelt ni prevelik, da ne bi mogel priti za baro, in se malo pogovoril z njim.

Ko bi mogel takim ljudem kaj povedat, bi mu povedal, da tudi Jože Stalin ne hodi v Moskvi po beznicah da bi frakljal s takimi revami

Ker pa vem, da tako govorijo samo tisti komunisti, kateri "komunizem" toliko razumejo kakor zadnja plat mojih hlač, sem mu tako rekel in tudi zapisal in tako tudi drži.

Ker pa J. K. sklepa, oziroma me sodi po mojem dopisu, da sem sovražnik delavcev in ruskega naroda, ravno tako lahko tudi jaz sklepam iz njegovega dopisa, da je ravno tako tudi on eden tistih inteligentnih komunistov, kakor so bili oni, s katerimi sem imel opravka.

Da mi pa J. K. nabija krivico, je pa dokaz to, da sem ravno jaz imel v tem listu še največ dobrih besed za matuško Rusijo in njen narod.

Da sem sovražnik delavcev, nima smisla govoriti o tem, ker delavec sem sam, in še celo dobro organiziran. Da bi pa postal tak komunist, o katerih govorim v tem članku, bi pa bila naravnost nehvaležnost do dežele, v kateri živim že 30 let, in v kateri imam vsega v izobilju, kar je primerno mojemu stanu, in na vse zvrata sem pred 30 leti potrkal kot berač

Za to vam vsem skupaj priporočam malo več treznega razmisleka in hvaležnosti do dežele, v kateri ste prisedli k polni mizi. .

— — —

Nepremišljenost. — V navadi so nam že nepremišljene besede, ki jih kaj radi izgovarjamo in celo zapišemo. Kakor na primer, da rečemo slepcu, "boš že videl." Celo uredniki listov, ki s svojim svinčnikom prebrskajo vsako besedo, pregledajo v dostih slučajih cele take starke, ki so nam nazadnje v veselje in zabavo.

Nekaj takega sem opazil v petkovi izdaji "Glas Naroda" in sicer pod naslovom "Prepir zaradi plena" kateri zadnji stavek se glasi: "In Nemci puste sedaj Mussolinija, da premišljuje in si beli lase." Poleg tega pa ve vsak, da je Mussolinijeva vodena buča skoraj popolnoma gola, oziroma plešasta, kar je pa še na nji, je pa že zdavnaj do skrajnosti plesnjivo.

— — —

Dvom. — Kakor je razvidno iz zadnjih poročil iz groznega boja, ki se bije pri Stalingradu, je Hitler resno počel dvomiti o popolni zmagi nad slovansko Rusijo.

Da je Rusija resno ranila prevzetno hrbetnico nemške pošasti, je razvidno iz tega, ker Nemčija z nervozno naglico vtrjuje ozemlje, katerega se ji je posrečilo ugrabiti Rusiji.

Dokaz temu je tudi skoraj popolno ohromljenje bliskovitega sistema nemške vojne pošasti, katera se trese pred rusko zimo, ki biti na pomoč plemeniti ruski vojski.

Upajmo in molimo, da ta zima zada tak udarec tej pošasti, da se bo obrnila in se poskusila splaziti v svoje meje, na kateri poti ji bomo pa ostali Slovani zadali smrtni udarec.

F. R. V.

SMRTNA NESREČA ROJAKA.

Dne 14. septembra se je v avtomobilu smrtno ponesrečil poznani rojak Joseph Bašel. Ko je stopil na svojo mašino, zraven hiše rojaka L. Trontela, kjer se je grede oglasil, na zelo strmi, gladki Kendall ulici, mu je menda zavora odpovedala, ali pa je pritisnil pomotoma na gas, in avto je zdrčal z največjo brzino navzdol in proti koncu, že izven ulice in čez prazne lote je letel ter končno treščil v dolini na Keystone cesto, kjer je postal kup razvalin. Sreča je bila, da ni bil kdo na poti in tako so izostale druge žrtve.

Nesrečni je bil pred 66. leti rojen v Šmihelu pri Novem mestu na Dolenjskem, v to deželo pa je prišel prvič leta 1902 in v drugo leta 1909. Tu ostavlja žalujočo soprogo in dve hčeri, eno omoženo in eno samsko, a v stari domovini dve sestri in enega brata.

Bil je član SNPJ št. 110, KSKJ št. 41 in ABZ št. 12., pri katerih je bil prejšnja leta aktiven ter večkrat izvoljen v ta ali oni urad. Njegovi družini moje iskreno sožalje, njemu pa blag spomin posebno pri bralcih tega lista, katerega zvesti naročnik je bil ves čas svojega bivanja v tej deželi.

I. Bukovinski.
Pittsburgh, Pa.

Izdelovanje pločevinas t i h koškov za papir in slične odvržke, je navadno vzelo 1600 ton pločevine letno. Ker se teh koškov tekom vojne ne bo več izdelovalo, bo mogoče iz te količine pribranjenega jekla napraviti 29,000 3-palčnih zakopnih topov.

(Iz urada za vojno produkcijo.)

VABILO NA

VESELICO

katero priredi

SEELY ISLAND CLUB, INC.

V SOBOTO, DNE 26. SEPTEMBRA, 1942
NA 18 SEELEY STREET
LITTLE FALLS, N. Y.

Vabljeni ste vsi Slovenci iz Little Falls-a in okolice.
IGRAL BODE JOHN ZORC
VSTOPNINA PROSTA — Vabi odbor.

KONCERT V BARBERTONU

Slovenci in sploh Slovani bomo imeli priložnost slišati in spoznati slovečega slovanskega umetnika glazbe in igralca violine, Mr. Zlatko Baloković. Mr. Baloković je igralec "soloist" v Chicaški in San Francisco simfonični orkestri,, kjer pa mi priprosti ljudje skoraj nimamo vstopa, da bi ga čuli igrati.

V zadnjem času se je pa odzval organizaciji za rusko medikalno pomoč v New Yorku s tem, da je pripravljen prirediti koncertno turo po naselbinah vzhodnih držav, kateri koncerti so po večini prirejeni od Jugoslovanov. Posebno se pa Mr. Baloković zanima za to, da ga bodo lahko vsi Slovani čuli igrati, in to za malo vstopnino, in še ta je namenjena za vojno, oziroma zdravniško pomoč slovanski ruski armadi in njenim ranjencem. .

Prvi teh koncertov se vrši tu v Barberton, O., v nedeljo 4. oktobra ob 2. uri popoldne v High School Auditorium — zvečer pa v Youngstown, Pa.

Poleg Mr. Balokovića pride tudi ravno iz Moskve dospela Mme. Nila Magidof, tipična Ruskinja in soproga ameriškega NBC radio poročevalca v Moskvi, katera je videla vse strahote vojne in bombardiranja Moskve. Pravijo, da je izvrstna govornica.

Naš tukajšnji spoštovani župan Hon. Roy K. Dobbs je postal tudi častni član pripravljalnega odbora za ta koncert, in je prvi, ki si je preskrbel vstopninske listke št. 1 in 2.

Poleg tega je naš požrtvovalni župan potom ruskega poslanika M. Litvinova v Washingtonu povabil Ludmilo Pavlichenko, svetovno znano rusko dekle (guerilko) ki je sama vstrelila 309 nacijev in katera se je vdeležila poleg še dveh ruskih študentov svetovne konvencije mednarodnih študentov v Washingtonu, in je bila gost soproge predsednika Roosevelta. Že samo to je vredno vstopnine, poleg tega pa bode program zelo zanimiv.

Vstopnice so po 65 centov in reservirani sedeži po $1.10. Slovence opozarjamo, naj si preskrbe vstopninske listke pravočasno, kajti število bode omejeno v smislu na število sedežev v Auditoriumu, ali šolski dvorani. Ne zamudite te prilike, da vam ne bode pozneje žal.

Pripravljalni odbor.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam to priročno

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALIJE.

SLOVENSKE PESMI

Zbirka 9 narodnih pesmi Izdala Glasbena Matica v Clevelandu. Cena — $1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor ..... .50

ŠEST NARODNIH PESMI za moški zbor ..... .50

ŠEST NARODNIH PESMI za mešani zbor ..... .50

Franc Vouturič—ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV ..... .50

Ferdo Juranec—Iz MLADIH LET, moški zbori ..... .50

Peter Jerob—OSEM ZBOROV (moški in mešani) ..... .50

Moški zbori

OSKAR DEV:
Harfica; Oj, moj Soča, o lep; Kam ui, fantje, dnev v vas pojdemo ..... .20

OSKAR DEV:
Srečno, ljubca moja; Ko ptička na tuje gre; Soči; Moj očka ma konjička dva; Dobro sem pisemce; Slovo; Je vpihnila luč .40

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska...20
Vso noč pri potoku ..... .20
Jurjeva ..... .20
Hodi Micka domo; Kaj drugega trošem: Žerjavica ..... .20

VASILIJ MIRK in A. GROHMING:
Vétrič; Po gradini ..... .20

FERDO JUVANCIC:
Zjutraj ..... .20
Slovanska ..... .20

PETER JEREB: Polka rožca; VASILIJ MIRK: Podoknica ..... .20

ZORKO PRELOVEC:
Iz enkrat še ..... .20
Slava delu ..... .20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkan pice ..... .20

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska lira, (Heimar) .50
Orlovske himne (Vodopivec) ..... .50
Slovenski skordi, 22 mešanih in moških zborov (Karl Adamič) .75
Trije mešani zbori (Glasbena Matica) ..... .50
V pepelnični noči, kantata za solo, zbor in orkestar, (Sattner)..... .50
Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) ..... .50
Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo ..... .20
Naši himni, drugimno ..... .25
Gorski odmevi, (Lahurnar), II. zvezek, moški zbori ..... .50

ZA TAMBURICO:

NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, složil Marko Bajuk ..... .75

Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor (Bajuk) ..... .75

Sam šel na planinco, (Bajuk), podpuri ..... .50

ZA CITRE:

Polka za citre. — 4 zvezki — (Kociljski) ..... 1.—

ZA KLAVIR:

Buri pridejo. — Koračnica — .... .30

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNO DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj še ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančna pojasnila. V nesreči se šele spozna, kaj pomeni biti član dobrega društva.

TEKOM 30-LETNEGA POSLOVANJA je društvo izplačalo $10,000. smrtnine in $18,267 bolnine in ima v blagajni $16,466.79.

Naloženi denar je: $ 5000.00 Defense Bonds
$ 4050.00 U. S. Savings Bonds
$ 7416.79 naloženih v bankah

Skupno $16,466.79

Odbor za Leto 1942:

Predsednik: MIHAEL UREK, 82 Weirfield St., Brooklyn, N. Y.
Tajnik: JOSEPH POGACHNIK, 530 Liberty Avenue, Williston Park, L. I.
Podpredsed.: ANDREJ IVANŠEK, 230 Harmon St., Brooklyn, N. Y.
Zapisnikar: ANTHONY CVETKOVICH, 283 Seneca Avenue, Brooklyn, N. Y.
Blagajnik: [illegible]

Nadzorniki:
1. FRED VELEPEC, 7226 — 67th Place, Glendale, L. I.
II. VINKO ZALOKAR, 71-09 — 65th Street, Glendale, L. I.
III. JOHN YURKAS, 405 Himrod Street, Brooklyn, N. Y.

Arhivar: JOSEPH POGACHNIK, 530 Liberty Ave., Williston Park, L. I.

Društvo zboruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

44-LETNO PREISKUŠNJO IMA AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

95

"Ponujat sem ti prišel to, kar je tvojega." mu je rekel.

"Kako mislite to?" ga je vprašal Frice.

"Jaz imam dela in skrbi dovolj," je dejal oče. "Odločil sem se, da ti predam posestvo in grad, ako hočeš domov."

Frice je mislil: "Nisem živel zaman, zdaj bo konec."

Jelka je bila vesela očetovih besed. Spomnila se je lepih dni, ki jih je preživela po bolezni v gradu, in zopet si je zaželela tistih časov.

"Seveda, Frice!" je rekla, "zahvali Boga in očeta. Zdaj se lahko rešiš vsake odvisnosti."

"Kakšne odvisnosti?" jo je vprašal. .

"Vsaka služba je odvisnost, nikoli ni človek svoboden. Toda doma boš popolnoma sam svoj gospod. Kadar se ti bo zljubilo, pojdeš lahko v Zagreb ali v Ljubljano ali kam drugam, saj je treba vsakemu tudi razvedrila. A sam svoj gospod boš, popolnoma neodvisen. In to je glavno."

Frice je vedel, da pride do tega, a zdaj, ko je prišlo, je dospelo tako naglo, da se ni mogel takoj odločiti.

Stalnost vojaške stalnosti je nestalnost.t Pride glas povelja: "Napravi se, odidi!"

Vojak se mora napraviti in oditi. Nič ni izpraševanja: "Zakaj, čemu? Ali je res?"

Proti vojaškemu povelju ni ugovora. .

In tako je prišlo v Zagreb k Fricetovemu eskadronu povelje, da mora biti do tega in tega dne pripravljen na odhod. Odkazali so mu novo garnizijo tam daleč v Galiciji.

Nihče ni izpraševal: "Zakaj, čemu?"

Častniki in moštvo so se vdali in se začeli pripravljati na odhod.

"Kaj naj stori Frice? Ali naj tudi vzame ženo in otroka in gre daleč tam v neznane kraje v tuje razmere? Ali mu je treba?"

Žena ga je prosila in mu dopovedovala, da mu je slučaj sam namignil, naj sprejme očetovo ponudbo. Koliko njegovih tovarišev bi bilo srečnih, da so v njegovem položaju.

Frice sam ni imel dovolj odločnosti. Stopil je k svojemu polkovniku in ga vprašal, kaj bi storil on na njegovem mestu.

"Jaz, gospod napodrečnik? Da vam povem odkritosrčno, sprejel bi očetovo ponudbo in nam, ki odhajamo, želel srečno pot. Kakor mi kažejo razmere, vam tudi ne bo nič drugega storiti. Po zaravnih zakonih boste gotovo dlje živeli nego oče. Torej boste morali pozneje na dom. Ali ga hočete mar prodati ali dati v najem??"

Frice se je odpovedal službi. Odločil se je, da ostane še do prihodnje pomladi v Zagrebu potem pa da se preseli v Metliko. Polkovnik mu je za slovo izposloval dostojanstvo ritmojstra..

Frice je preživel veselo noč, ko se je poslavljal od tovarišev in ko so se ti pred odhodom v novo garnizijo poslavljali od njega in od Zagreba. .

Kar je bilo starejših častnikov, so blagrovali Friceta, da mu ni treba na daljno pot, da se mu ponuja mirno, stalno, brezskrbno življenje v domačem kraju. Mladi oficirji so bili veseli preselitve: novi kraji — novo življenje, veselo, izpremembe polno. Saj to je mikavnost mladega oficirskega življenja, da ni navezano na eno ped zemlje, da je ves svet njegov, da je povsod doma.

Ko so se naravnali k odhodu, je prijezdil v vojašnico tudi Frice, na vsako stran po tri zvezde. Polkovnikova sablja se je zabliskala v zraku, švignilo je jeklo iz nožnic. Udarila so konjska kopita. Dolga vrsta konjenikov se je izlila z dvorišča. Vojaki so se ozrli na dolgo, visoko poslopje. Gledale so jih prazna okna. .

"Z Bogom, dolgi hodniki, prostorne sobe,, obokani hlevi!"

Enakomerno so odmevali udarci kopit. Odpirala so se okna, ljudje so pozdravljali odhajajoče ulance.

Zunaj mesta je stisnil Frice vsakemu oficirju roko. Zaplepolali so praporci na dolgih sulicah, ulanke so zavihrale v zraku. Prah se je dvigal vedno gosteje izpod kopit. Frice je obstal sredi ceste. Srce mu je igralo od nemiru; hotel je izpodbosti konja in zdirjati za njimi. Konj je kopal z nogami, natezal vrat, mišice so mu drgetale, z ušesi je strigel. Tesno je napel Frice uzdo, lepa žival vsa, razigrana, ni mogla stati mirno. Vedno gostejši, vedno višji je bil oblak prahu. Dvignil se je toliko visoko, da ni bilo več videti dragih tovarišev. Iz dalje je bobnelo. Tiše in tiše je bilo peketanje. Frice je zamahnil z roko. Pozdrav je vrnil za pozdrav, za zadnje, umirajoče glasove konjskih kopit. Potrepljal je konja po vratu, nategnil uzdo. Zdirjal je proti mestu. .

Ozrl se je nazaj.

"Z Bogom tovariši! Z Bogom, življenje"

Frice ni slekel vojaške suknje, dasi bi jo lahko.

"Nosil jo bom vse življenje. Tako lepo je bilo!"

* * *

Spomladi ko se je ustanovilo vreme, se je preselil Frice z ženo in hčerko v Metliko. Otrok je bil lepo razvit klepetal je že prve besede: "Mama — očka."

Tako sladke so bile te besede; nobena pesem ni slajša od njih!

Stari Zavinščak jih je sprejel z drhtečim srcem z veselimi očmi. Prišlo je vendar, vendar je prišlo novo življenje Čakal je na tako življenje že tja od svoje mladosti. Zdaj je prišlo. Zasvetilo se je vse po gradu. Rože so se dvignile,, trava je zazelenela. Sladko je odmevala otrokova pesem: "Očka — mama."

Koliko truda ,koliko prevar, koliko boja — a prišlo je. Lepa večerna zarja je obsevala večerno nebo. .

In tedaj je izpregledal Jože Zavinščak in je videl svojo starost.

Spomnil se je tistih časov, ko je privedel Lenko, svojo ženo, na dom.

Kako je bilo takrat?

(Nadaljevanje prihodnjič.

ZANIMIV NEMŠKI DOKUMENT

Nadaljevanje

Toda prišlo je drugače. Hitler je napadel Rusijo dne 22. junija. Komunisti so izgubili v nemških očeh vso veljavo in seveda tudi narobe. Komunisti in "komunisti" so začeli bežati v gore in se pridružili prejšnjim beguncem. Deloma so bežali tudi preko meje na ozemlje po Italijanih okupirane S l o v e n i j e. Tam se seveda tudi niso smeli prosto gibati in so šli med "šumarje." (Tako baje Slovenci imenujejo domače "guerilce" brez razlike političnih tendenc.

V gore je odhajalo več in več Slovencev na obeh straneh "državne" meje in vsi taki so dobili pri Nemcih in Italijanih eno samo ime: komunisti. Vsi "šumarji" in vsi taki na Gorenjskem, ki so že lani poleti prišli pred nemške puške, so umrli kot "komunisti." Isto se je vršilo pozneje in se še vrši pod Italijo in Nemčijo. Vsa Slovenija od Drave do Soče je polna "komunizma" — kdor verjame . . .

Resnica je da so marsikje pravi komunisti vzeli v roke vodstvo domačega oboroženega odpora. Imeli so pač največ inidiativnosti in smisla za organizacijo. To jim je treba priznati. Ostali "šumarji" so radi ali neradi šli ž njimi, ker druge poti skoraj ni bilo. Marsikje so pa nastale med raznimi strujami šumarjev ali gozdovnikov tudi prav resna trenja. Ko je prihajalo več in več ubežnikov v gore in je bila že splošno znano tudi Mihajlovičevo gibanje, bi se bila velika večina rada takoj podredila Dražinemu vodstvu. Toda na eni strani ni bilo tako lahko najti ž njim hitrih stikov in zvez, na drugi strani je pa komunistično vodstvo hotelo v okvirju "osvobodilne fronte" nadaljevati oborožen odpor na svojo roko. "Partizani" so bili jako delavni tudi na jugu. zlasti menda v hrvatskem Primorju in Črni gori, ki sta tudi pod Italijo. S temi je bilo lažje dobiti stike ko z Dražem. Tako se je partizansko gibanje v Sloveniji že okrepilo in Slovenci kot odločni Jugoslovani so prišli med dvojni ogenj. Na eni strani so jih pritiskali okupatorji, na drugi pa po veliki večini niso odobravali odpora pod vodstvom partizanov, ker so vedeli, da je le Mihajlovičeva vojska pred jugoslovansko vlado uradno priznana in je Draža postal general ter vojni minister. Hoteli bi enoten odpor v imenu Jugoslavije.

Zdaj bo marsikaj razumljivo. V poročilih iz domovine, tudi v privatnih pismih, ki so tu pa tam bila priobčena v naših časopisih, je bil govor o "partizanih", pa naši ljudje niso vedeli, kam bi jih djali. To so, z drugo besedo, člani "osvobodilne fronte" pod vodstvom komunistov, ali vsaj njihovih simpatičarjev.

Zopet pa ne smemo misliti, da je med partizani in četniki (Mihajlovičevimi vojaki) tudi posebna vojna. Morda tu pa tam, v splošnem pa ne. Oboji se zavedajo, da jim gre za isti končni cilj — za osvoboditev domovine. Vendar se v tako stvar radi vpletejo razni zasebni motivi, stranarske malenkosti in take reči. Četniki in partizani so se marsikje med seboj lepo sporazumeli, pa je kdaj pa kdaj spet prišlo do nesporazuma in delovanja na svojo roko. Znaki so, da se take reči še tudi danes gode. .

Kar se tiče Slovenije, pa najbrž tudi drugih krajev, so gotovo največ krivi Italijani in Nemci sami, da se partizani kot taki še vedno drže v slovenskih gorah. Stiki z Mihajlovičem so sicer že dolgo časa precej živahni. toda videti je, da slovenski četniško usmerjeni šumarji niti časa nimajo, da bi se v tem smislu pravilno organizirali. Prvič niti med seboj posamezne skupine, v raznih pogorjih nimajo rednih stikov, drugič Italijani in Nemci poganjajo v gore neprestano nove in nove ubežnike Saj je videti, da okupatorji ne skušajo iztrebiti v prvi vrsti šumarjev, ampak se namesto tega znašajo nad prebivalci raznih vasi ob vznožju gor in na njihovih obronkih. Menda se boje boja z oboroženimi šumarji in jim gredo s pota, kjer le morejo. Svoje "junaštvo" razkazujejo po deželi s tem, da požigajo vasi in pobijajo mirno prebivalstvo. Razume se pa, da vsaj moški nimajo posebnega veselja čakati doma, ampak beže v gore. Če prej ne, ubeže vsaj tisti hip, ko je vas že zapisana svoji žalostni usodi. Skrajni jad in globok obup gre s takimi v gore in v takem razpoloženju kaj mlo sprašujejo, kdo je pri vodstvu oboroženega odpora. Najbližje vprašanje jim je: Kako se morem čim prej maščevati. To tudi nam ni težko razumeti.

Iz tega razloga tudi čutijo domači uporniki, da je dolžnost vseh Slovencev — pridružiti se upornikom. Agitacije ne manjka, pride pa tudi do nasilnih "naborov'. Nekateri nočejo zraven, ker čakajo, da se domači odpor podredi Mihajloviču, ker pa še vedno ni izvedeno v večji meri, tako je podobno. Na ta način pride tudi do medsebojnih trenj, kar pa znajo okupatorji kar najbolje izrabiti. Zato toliko vpitja s strani osišča o — slovenskih komunistih.

Zares, težke razmere! Vse preveč zasebnih, osebnih in najbrž celo sebičnih interesov, namesto da bi se vse usmerilo v eno samo strugo, v veletok Mihajlovičevega četništva.

Pa saj so se pojavile celo trditve, da Mihajlovič že davno ni več na pravem stališču. Bil je obtožen, da je izdajalec, da se je pridružil Nediču in take reči. Obtoževali so ga, da noče imeti nobene zveze z vlado v Londonu, da paktira s partizani in kaj vem, kaj še. Nekateri so nedavno tega opazili, da ni nič več slišati o Mihajlovičevih četniških nastopih, ampak samo še o nastopih partizanov.

Vse to je nov dokaz za gornjo trditev, da je vse preveč posameznih interesov in teženj ki se med seboj križajo in ustvarjajo nesporazume. Mihajlovič se po vseh poročilih močno trudi, da bi spravil vse v eno smer, toda če se mu še ni posrečilo, pač ni njegova krivda. Menda si lahko predstavljamo, v kakšnih težavah je sam. S tem pa ni rečeno, da se stvari ne zboljšavajo in ne urejujejo. Nasprotno prav mnogo upanja je, da bodo vsa ta trenja še pravočasno prenehala. .

Glede Slovenije same lahko navedemo konkretne stvari. Letos v maju so vsi Slovenci brez razlike političnega ali drugačnega prepričanja ustanovili takozvano "SLOVENSKO ZAVEZO" in izdali oklic na narod. Sami pravijo da so v tej zavezi združeni vsi — od Rabe do Soče, od koroških planin do Jadrana. V svojem oklicu se zavezujejo k vsestranskemu sodelovanju v vseh rečeh, zlasti glede dela za končno osvoboditev. Ves narod pozivljajo, naj se brezpogojno podredi v obrambnem delu zakoniti jugoslovanski vojski pod vodstvom Draže Mihajloviča. Naravnost se izražajo, da je smatrati vsakega za izdajalca narodnih koristi, kdor bi na svojo roko podvzemal gibanja, ki skušajo slovenski narod odtrgati od Jugoslavije ali od jugoslovanske vojske.

To je vsekako velik korak do prave urejenosti razmer in veselo poročilo med tolikimi bolj ali manj žalostnimi. Ni še znano, kakšen odziv je našel ta oklic med narodom na splošno, toda če bi ne bila tla pripravljena, bi gotovo tak oklic ne mogel zagledati belega dne.

Prav tako je opaziti, da se razmere bistrijo v južnih krajih brez ozira na to, pod katero "oblast" kak kraj spada. Povsod prihajajo jugoslovansko usmerjeni Jugoslovani do prepričanja, da je upanje na uspeh le v najstrumnejši enotnosti. Na eni strani Kvizlingi, ki po zgledu Pavelića in Nedića gredo s polno paro z okupatorji, na drugi pa Draža Mihajlovič in njegovi ljudje. Kot taka je znana današnja Jugoslavija v zunanjem svetu in le kot taka more imeti svojo veljavo. To mora vsakdo uvideti, pa naj gleda nanjo od blizu ali od daleč. Zato je jasno, da se nihče ne sme oddaljiti od tega načela in ne sme začeti z raznimi dvomi in pomisleki, čemu odkod prihajajo drugačne novice. Le kdor sam v sebi ni trden, se bo dal zavesti s prave poti, in le tisti, ki nima življenske skušnje, ne računa z dejstvom, da se tudi pri najboljši stvari pojavljajo ljudje, ki skušajo delati zgago in ribariti v kalnem.

* * *

Naj že enkrat končamo. Toda mimogrede poglejmo še enkrat na zapisnik gestapovskega učnega zvezka.

Dvojega smo se iz njega naučili ,kako so se Nemci že naprej temeljito pripravili za svo je divjanje nad ubogimi Slovenci. Cele mesece naprej so imeli izdelane načrte, kako bodo izpraznili brežiški in krški okraj. Najkasneje v maju je bilo že vse na papirju, kar se je zgodilo v oktobru in novembru. Brez dvoma bi zvedeli še marsikaj, če bi namesto samo dveh listov prišlo več takega blaga. .

Pa so še vedno med nami ljudje, ki pravijo: Saj to ni mogoče, saj vsa tista poročila niso resnična, saj je vmes nad 50 odstotkov propagande. .

Drugič nam je dal ta zapisnik možnost, da marsikatero drugo poročilo iz domovine bolje razumemo. Ne samo, da ga razumemo, dal nam je ta zapisnik tudi priliko, da smo marsikaj povedali, kar ni bilo vsakemu znano. .

Ni vselej na mestu, da se vse pove. Marsikatero poročilo, ki ga ta ali oni dobi, je samo na sebi zelo zanimivo in bi ga javnost z zanimanjem čitala. Toda ni vse primerno za katerikoli čas. Ko pa nanese priložnost, je pa prav, da se objavi. Tako priložnost nam je dal ta gestapovski zapisnik in v zvezi ž njim smo povedali, kolikor smo sami mogli stvari po vesti in najboljšem spoznanju raztolmačiti.

Po našem najboljšem uvidevanju je resnica taka, kot v tem spisu očrtana. Pregovor pravi: Lagati nikoli ne smeš, resnico pa takrat povej, kadar uvidiš, da je na mestu. Neki radio program, ki nosi naslov: "Our secret weapon," ima za geslo: Resnica je najboljše orožje..

K temu naj po svoje pripomore tudi ta naša razlaga.

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas

je nujno potreben

. . . in ravno v

HAMMONDOVEM NOVEM

Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

VSEBINA ATLASA

Zemljepisni svetovalni odbor je izbral izmed več tisoč slik samo najboljše barvane slike—ta zbirka je tako popolna, da je za vsakega neobhodno potrebna tekom vojne in po vojni.

Vključeni so nanaslednji zemljevidi: — svet, Evropa (danes), osreduja Evropa (ob izbruhu vojne), Angleško otočje, Francija, Nemčija, Italija, Švica, Holandska, Belgija, Švedska, Norveška, Danska, Unija sovjetskih socjalističnih republik, Bolgarska, Rumunska, Jugoslavija, Grška, Albanija, Azija, Turčija, Sirija, Lebanon, Arabija, Vzhodno Indijsko otočje in Malajski polotok, Indija, Burma, Kitajska, Japonska, Pacifik Južna Amerika (severni del), Južna Amerika (južni del), Afrika, Severna Amerika, Kanada Združene države, Mehika, Osrednja Amerika in Zapadna Indija.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera nasprotujoča si vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladišče svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sestava, pokrajine in globočino oceanov in jezer, dolgost najdaljših rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

SEDAJ

40 *centov*

PO POŠTI

V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

IZŠLA JE NOVA KNJIGA V ANGLEŠČINI O ŽIVLJENJU AMERIŠKE DIVJAČINE POD NASLOVOM

AMERICAN WILD LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigo bral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo nameravano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjič izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrčenju prinaša POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJAČINE.

Knjigo bo z užitkom bral lovec, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednjič ribič, ker so v knjigi naštete VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesavce, ptiče, ribe, kače in živali, ki so ravnotako na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno z zlatimi črkami.

POMISLITE, TO KNJIGO LAHKO DOBITE SEDAJ ZA CENO:

Sedaj $3.50

Naročilu pošljite . . . . KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 W. 18th STREET, NEW YORK.